

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
НІМЕЦЬКОМОВНИЙ ДІАЛОГОВИЙ ДИСКУРС

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-професійна програма	Мова і література (німецька). Переклад
Форма навчання	Денна
Курс	II
Семестр	3

Луцьк 2021

Силабус навчальної дисципліни «НІМЕЦЬКОМОВНИЙ ДІАЛОГОВИЙ ДИСКУРС» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньою програмою «Мова та література (німецька). Переклад».

Розробник: Застровська Софія Олександрівна, кандидат філологічних наук, професор; професор завідувач кафедри німецької філології

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри німецької філології

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри:

(Застровська С. О.)

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість годин/ кредитів 120 год. / 4 кредити	03 Гуманітарні науки 035 Філологія Мова і література (німецька). Переклад Магістр	Вибіркова
		Рік навчання: 2
		Семестр: 3
		Лекції: 16 год.
		Практичні (семінарські): 14 год.
		Самостійна робота: 82 год.
		Консультації: 8 год.
ІНДЗ: немає		Форма контролю: залік (3 сем.)
Мова навчання		Німецька

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Застровська Софія Олександрівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор завідувач кафедри німецької філології
Контактна інформація	м. т. 066 3975163
	sofijazastrowska@gmail.com
Дні занять	Згідно розкладу

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Мета навчальної дисципліни «Німецькомовний діалоговий дискурс» передбачає засвоєння студентами проблематики культури ведення діалогу, що сприятиме формуванню засад філологічної підготовки магістрів, забезпечить ознайомлення студентів з мистецтвом ведення розмови та скерує їхню власну наукову діяльність. Практично це втілиться у виборі теми магістерської роботи.

Завданням курсу є:

- зосередити увагу студентів на питаннях, які не позбавлені термінологічної поліфонії (Dialog, Gespräch, Diskussion, Debatten, Konversation, Unterhaltung, Disput u. a.);

- зосередити увагу студентів на різних тлумаченнях терміну Diskurs (als kommunikatives Ereignis, als Ideologie, als Vielheit der Texte, die einem Thema gewidmet sind).

Поставлені завдання спонукатимуть магістрів до вибору власної точки зору та критично і творчо підходити до розв'язання існуючих проблем.

2. Пререквізити.

Дисципліна «Німецькомовний діалоговий дискурс» є логічним продовженням та поглибленим засвоєнням базової бакалаврської дисципліни «Загальне мовознавство», а також демонструє зв'язок з такими дисциплінами, як риторика, комунікативна лінгвістика, прагмалінгвістика, лінгвістика тексту, стилістика, дискурсознавство тощо.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Згідно з вимогами ОПП магістри повинні знати:

- існуючий досвід дослідження культури діалогу від античності до сьогодення;
- основний термінологічний апарат дисципліни з урахуванням термінологічної поліфонії;
- основні проблеми дискурсознавства.

Магістри повинні вміти:

- застосовувати основний термінологічний апарат курсу;
- здійснювати дослідження різних видів діалогу у різних стилістичних регістрах;
- використовувати здобуті знання у професійній діяльності.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти опановують низку компетентностей.

ЗК5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

- ЗК10.** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК11.** Здатність використовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК12.** Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ФК1. Усвідомлення структури філологічної науки та її філологічних основ.

ФК2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК4. Здатність аналізувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ФК13. Здатність володіти екстралінгвальною компетентністю, тобто знаннями про побут, традиції та звичаї, економічні й географічні особливості, а також основні історичні факти німецькомовних країн.

ПРН2. Добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати та інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів, проявляти толерантне ставлення, цінувати і поважати різноманітність та мультикультурність тощо.

ПРН6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН9. Характеризувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію, розуміти іншомовні соціокультурні реалії, знати й адекватно тлумачити різні зразки мовленнєвої поведінки.

ПРН11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.

ПРН12. Аналізувати комунікативні ситуації, визначати їхні компоненти, взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН13. Використовувати знання про різні типи стратегій, як одного зі способів одержання, збереження і використання інформації, необхідної для розв'язання комунікативних професійно-орієнтованих завдань

ПРН14. Використовувати німецьку мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Практ. (Семін.)	Сам. роб.	Конс.	Контр. роб.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Linguistische Analyse des Dialogs.						10
Тема 1. Begriffe „Dialog“, „Diskurs“. Terminologische Polyphonie	21	4	2	14	1	ПЗ+Д+ТНТ
Тема 2. Kultur des Dialogs	17	2	2	12	1	ПЗ+Д+ТНТ+МКР
Разом за 3М 1	38	6	4	26	2	
Змістовий модуль 2. Aus der Geschichte des Dialogs.						10
Тема 3. Sokratischer u. Rhetorischer Dialog	23	4	4	14	1	ПЗ+Д+ТНТ
Тема 4. Sequentielle Organisation der Interaktion	20	2	2	14	2	ПЗ+Д+ТНТ+МКР
Разом за 3М 2	43	6	6	28	3	
Змістовий модуль 3. Gesprächsphasen.						10
Тема 5. Anfangsphase. Endphase (lexikalisch-grammatische Organisation)	19	2	2	14	1	ПЗ+Д+ТНТ
Тема 6. Kernphase: Semantisch-thematische, handlungsorientierte, grammatische Organisation (Syntax)	20	2	2	14	2	ПЗ+Д+ТНТ+ПМКР
Разом за 3М 3	39	4	4	28	3	
Разом	120	16	14	82	8	30

*Форма контролю: ПЗ – практичне (семінарське) заняття, Д – доповнення, ТНТ – тренінг наукових термінів, МКР – модульна контрольна робота, ПМКР – підсумкова модульна контрольна робота.

4. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота включає:

- 1) самостійну підготовку до семінарських занять;
- 2) укладання словника наукових термінів;
- 3) написання реферату.

IV. Політика оцінювання

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, яке впливає на нарахування балів за поточне оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням у деканаті.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика викладача щодо студента: **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, яке впливає на нарахування балів за поточне оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням у деканаті.

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика викладача щодо студента: Студентам можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування врегульований [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#). Згідно встановленого порядку можуть бути визнаними результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю в цілому (але не більше 6 кредитів за навчальний рік), так і його окремому змістовому модулю, темі (темам), які передбачені цим силабусом.

Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку.

Поточний контроль (мах = 40 балів)	Підсумковий контроль (мах = 60 бал.)	Загальна к-сть балів
---------------------------------------	---	-------------------------

Модуль 1			Модуль 2	Модуль 3		
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	Сам. Роб.	Залік. Тест (ПМКР)	Усна відпов.	
10	10	10	10	30	30	100

При вивченні курсу студент виконує такі види робіт: вивчення лекційного матеріалу, виконання самостійних завдань. Навчальний курс складається з одного залікового кредиту, який закінчуються у 3 семестрі заліком. Сумарна кількість балів, яку студент отримує при засвоєнні змістових модулів за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку: «зараховано» або «не зараховано з необхідністю повторного складання».

Переведення оцінки в шкалу ECTS та національну шкалу здійснюється за схемою:

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Дуже добре
75 - 81	C	Добре
67 -74	D	Задовільно
60 - 66	E	
1 – 59	Fx	Незадовільно

Поточне оцінювання, яке має на меті перевірку рівня знань студента, здійснюється викладачем протягом семестру на лекційних заняттях у межах змістового модуля. Поточне оцінювання включає в себе поточну роботу студента під час лекційних занять (максимум 10 балів), оцінку самостійної роботи студента (максимум – 10 балів). Максимальна оцінка студента за поточне оцінювання становить 40 балів.

Заліковий контроль, який здійснюється провідним викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента під час виконання залікового тесту та усної відповіді. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за залік (Модуль 3), становить 60 балів, з яких 30 балів – оцінка за заліковий тест, 30 балів – за усну відповідь. Якщо студент погоджується з результатом, який він отримав за поточний контроль і написання залікового тесту, він має право не складати залік в усній формі (при умові, якщо набрано не менше 60 балів).

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

На завершення навчального курсу студент пред'являє укладений ним словник наукових термінів по курсу. За виконання самостійної роботи нараховується максимально 10 балів.

Критерії оцінювання знань студентів на заліку

Залік складається з двох частин: 1) написання залікового тесту (максимум – 30 балів) та 2) усна відповідь (максимум – 30 балів).

В оцінці знань студентів враховується:

- 1) достатність обсягу відповіді (повна, недостатньо повна, неповна);
- 2) обізнаність з основними поняттями, принципами, законами, правилами навчальної дисципліни;
- 3) логічність викладу матеріалу;
- 4) обґрунтованість власних міркувань;
- 5) уміння інтегрувати та диференціювати знання теоретичного матеріалу та застосовувати їх при виконанні практичних завдань.

Відповідь вважається *повною (30 балів)*, якщо студент повністю оволодів матеріалом, обізнаний з усіма поняттями і термінами навчального курсу і адекватно оперує ними під час відповідей на поставлені питання, а також посилається на наукові дослідження з навчальної дисципліни, ознайомлений зі спеціальною літературою; демонструє здатність аналізувати факти, аргументувати власні судження теоретичними і фактичними положеннями, підсумувати сказане висновками.

Відповідь вважається *недостатньо повною (20 балів)* за умов непоганого володіння знаннями з навчального предмету. Відповідь студента має бути правильною й обґрунтованою. Студент повинен продемонструвати знання теоретичного матеріалу, навички самостійної навчально-пізнавальної діяльності, здатність викладати матеріал в певній логічній послідовності. Допускаються незначні помилки, які не впливають на загальне розуміння викладеного матеріалу.

Відповідь вважається *неповною (10 балів)*, якщо продемонстровані знання з предмету носять фрагментарний і поверхневий характер. Теоретичні і фактичні знання відтворюються репродуктивно, без глибокого осмислення, аналізу, порівняння, узагальнення. Студент обізнаний з літературними джерелами з навчальної дисципліни, але не може дати достатньо критичної їх оцінки; допускає суттєві помилки, які порушують логіку викладення матеріалу.

Залік вважається *нескладеним* за умов неправильної або неповної відповіді, яка свідчить про нерозуміння поставленого завдання. Студент не володіє понятійно-категоріальним апаратом, необізнаний з літературою з навчальної дисципліни і допускає грубі помилки у викладенні матеріалу.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література:

1. Берков В. Ф. Культура діалога: Учеб.-метод. пособие / В. Ф. Берков, Я. С. Яскевич. Мн.: Новое знание, 2002. 152 с.
2. Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен. *Монографія* / Під заг. редакц. Шевченко І. С. Харків: Константа, 2005. 356 с.

3. Кронгауз М. А. Семантика. Москва: Дос. гос. гуманит. ун-т, 2001. 398 с.
4. Лайонз Дж. Лингвистическая семантика. Введение / Пер. с англ. Под общ. ред. И. Б. Шагуновского. М.: Языки славянской культуры, 2003. 400 с.
5. Маслова В. А. Когнитивная лингвистика: Учебное пособие. Мн.: Тетра Синтакс, 2004. 256 с.
6. Селіванова О. Сучасна лінгвістика. *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми*. Полтава: Довкілля, 2008. 712 с.
7. Brinker K., Sager S. F. Linguistische Gesprächsanalyse. Berlin: Erich Schmidt Verlag. 2010. 204 S.
8. Busch A., Stenschke O. Germanistische Linguistik. Tübingen: Gunter Narr Verlag. 2008. 256 S.
9. Kessler K., Reimann S. Basiswissen Deutsche Gegenwartssprache. Tübingen und Basel, 2008. 280 S.
10. Lexikon der germanistischen Linguistik. 1. Syntax: S. 211–241. 4. Grammatikographisch. S. 769–779.
11. Polenz Peter von. Deutsche Satzsemantik. Berlin, New York, 1988. S. 23–29, 60–66, 67–73, 91–100.

Додаткова література:

1. Engel U. Syntax der deutschen Gegenwartssprache. Berlin, 1977. S. 13–40.
2. Hene Helmut. Sprachpragmatik. 1975. S. 16–31.
3. Lyons Juno. Die Sprache. München, 1992. S. 196–214.
4. Plett Heinrich F. Textwissenschaft und Textanalyse. Heidelberg, 1975. S. 38–51, 51–117.
5. Stalnaker Robert C. Pragmatik, 1974. S. 148–163.
6. Schieben-Lange. Linguistische Pragmatik. Berlin, 1975. S. 112–119.
7. Sommerfeldt / Starke. Einführung in die Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. Niemeyer Verlag Tübingen, 1998. S. 260–284.
8. Sitta H., Tymister H. J. Linguistik und Unterricht. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, 1978. S. 23–40.